

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru  
Odborového sdružení železničářů

## JSOU ODBORY POTŘEBNÉ?

Také se vám zdá, že vaši kolegové na pracovišti využívají stejných výhod jako vy, aniž by byli členové odborů? Ano, tak je to v naší legislativě bohužel nastaveno. Proto mnozí z nově přichozích spolupracovníků ani nemají zájem do odborů vstupovat. Nechápu, že v těch nejtěživějších okamžicích – a nemusi to být pouze na pracovišti, ale třeba v rodinném životě – přicházejí odbory s podanou rukou, s tolik v dané chvíli potřebnou pomocí...

A přesto jsou prý podle agentury STEM odbory považovány za potřebné a užitečné pro většinu dotázaných. Tento názor údajně a stabilně zastávají dvě třetiny občanů. Dokonce prý takto smýšlejících lidí postupně přibývá, což je prazvláštní jev, vezmeme-li v úvahu, že se členská odborová základna co do počtu snižuje. Že by značná část lidí odbory hodnotila kladně, ale bez osobní účasti v nich? Zvláštní. V každém případě však krátkozraké.

Občané zastávají názor, že odbory hájí zájmy svých členů. Údajně je o tom přesvědčeno až 84 procent dotázaných, což by mohlo být pozitivním jevem. Tři čtvrtiny občanů se domnívají, že odbory hájí zájmy státních za-

městnanců, zhruba polovina, že se odbory staví za zájmy středních a nižších vrstev společnosti. 41 procent z nich pak míní, že odbory hájí zájmy všech pracujících.

Potřebnost a užitečnost odborů vyzdvihují podle průzkumu agentury STEM především levicově smýšlející lidé, pravicově orientovaní zastávají názor, že odbory k ničemu potřebné nejsou.

A teď se v tom vyznejte. Z průzkumu s použitím selského rozumu vychází, že většina našich spoluobčanů je orientována levicově, a proto považuje odborovou činnost za pozitivní. Přesto členská základna klesá. A aby nebylo všem protikladům konec, STEM zjistila, že téměř třicet procent občanů České republiky si odbory spojuje s hájením zájmů zaměstnavatelů a podnikatelů. Hrušky a jablka se počítat nedají, to je jasné – a průzkum, i když vybrané skupiny dotazovaných, je pouze průzkum. Přesto je třeba z průzkumu plynoucí určité podpory využít ke spoluúčasti. Aby nevyzněla naprázdno.

-red-

## VLÁDA BUDE PŘI TVORBĚ ZÁKONŮ VÍCE SPOLUPRACOVAT S ODBORÁŘI

Při přípravě zákonů bude vláda klást větší důraz na stanoviska odborů a zástupců zaměstnavatelů. Kromě toho bude kabinet předkládat návrhy norem k posouzení i profesním komorám. Úpravu legislativního procesu předložil ministr pro legislativu a lidská práva Jiří Dienstbier.

K návrhům zákonů se sice odboráři a zaměstnavatelé mohli vyjadřovat už nyní, ale jejich připomínky neměly stejnou váhu jako výhrady ministerstev či jiných institucí. Nyní by je autoři norem měli začít také vypořádávat v tzv. zvláštním režimu. Měli by je vždy projednat náměstci ministerstev, která legislativu předkládají.

Pokud by se nepodařilo výhrady odstranit, zabývalo by se jimi vedení resortu. Pokud by se ani potom řešení nenašlo, dostane vláda předlohu s takzvaným rozparem. Rozhodne ona.

Vážné výhrady mívají odbory i organizace zaměstnavatelů k různým ustanovením poměrně často, a ne vždy s nimi při přípravách

legislativy uspějí. Nově se připomínkami tedy kabinet bude muset zabývat. Na jednání vlády by je měl vyřešit představitel legislativní rady – nyní Jiří Dienstbier.

Mezi připomínková místa se zařadí i profesní komory, které zřídil zákon. K posouzení by měly dostávat návrhy, které se týkají jejich oblasti. Týká se to advokátní, notářské, lékařské, stomatologické, lékárnické, exekutorské či auditorské komory.

Vláda zároveň schválila úpravy ve fungování své legislativní rady. Jejich zasedání by se nově měla účastnit ombudsmanka. Chybět by neměli ani zástupci odborů a zaměstnavatelů, pokud se budou projednávat změny, které se vztahují k práci, mzdám, výrobě či pracovním podmínkám.

Podobně by mohli přijít zástupci olympijského výboru, profesních komor a další osoby, pokud se jich chystané normy budou týkat. Pozvánky a podklady by se navíc měly nově posílat už jen elektronicky.

-red-

## OBLASTNÍ KOLO ŽELEZNIČÁŘŮ VE SJEZDOVÉM LYŽOVÁNÍ

Ve dnech 7. až 8. ledna proběhlo v Ramzové v Jeseníkách oblastní kolo železničářů ve sjezdovém lyžování, které bylo kvalifikací na MČR. Do poslední chvíle byly obavy z toho, zda bude vůbec na čem lyžovat, protože sněhové podmínky byly zcela tristní. Nakonec však sníh v poslední chvíli napadl, takže kvalifikace proběhla na přírodním sněhu, bez podstatných problémů. Rovněž ubytování téměř sedmdesáti účastníků ve dvou penzionech se neprojevovalo negativně, i když stravování bylo možné pouze v jednom z nich, v penzionu Pacifik. Velký dík proto patří jeho správci Petrovi Bazgerovi, který velkou mírou přispěl ke zdařilému průběhu akce. Dík patří rovněž všem pořadatelům z RSK Olomouc a rozhodčím. Závěrečné večerní posezení proběhlo ve velmi přátelském duchu a udělalo tak konečnou tečku za zdařilou akcí.

### Výsledky:

#### Muži 1. až 5. místo

- |                     |                      |
|---------------------|----------------------|
| 1. Tomáš Khýr       | SŽDC, TO Brno        |
| 2. Josef Gergely    | ČD Cargo, PJ Brno    |
| 3. Vlastimil Jurtík | SŽDC, PO Brno        |
| 4. Jan Helienek     | ČD Cargo, PJ Ostrava |
| 5. Karel Ševčák     | SŽDC, CDP Píerov     |

#### Ženy 1. až 5. místo

- |                        |                    |
|------------------------|--------------------|
| 1. Jarmila Navrátilová | SŽDC, OŘ Olomouc   |
| 2. Martina Khýrová     | ČD Cargo, GŘ Praha |
| 3. Pavla Lodňanová     | ČD, ZAP Bohumín    |
| 4. Barbora Muchová     | ČD, ZAP Olomouc    |
| 5. Jarmila Halounová   | SŽDC, OŘ Olomouc   |



Vladimír Tomášek

|                                  |         |
|----------------------------------|---------|
| ■ Foto z udělení Czech Made      | str. 2  |
| ■ Domy musí mít PENB             | str. 2  |
| ■ Nucená práce – nelegální zisky | str. 2  |
| ■ Nové stránky www.osz.org       | str. 3  |
| ■ Proč být členem OSŽ            | str. 4  |
| ■ Pravomoci odborů               | str. 5  |
| ■ Nepodepisujte bez porady       | str. 6  |
| ■ Skupina OHL dětem              | str. 7  |
| ■ O zdraví...                    | str. 8  |
| ■ Sport                          | str. 10 |
| ■ Toulky Miroslava Glosse        | str. 11 |
| ■ Vaříme s Antonínem Svobodou    | str. 12 |
| ■ Foto s celebritami             | str. 12 |
| ■ Blahopřejeme                   | str. 12 |

# SDRUŽENÍ NÁJEMNÍKŮ ČR BYLO OCENĚNO ZNAČKOU CZECH MADE



## ZAČALA POVINNOST DOKLÁDAT PENB U PRVNÍ SKUPINY BYTOVÝCH DOMŮ A ADMINISTRATIVNÍCH BUDOV



Od 1. ledna 2015 nastala vlastníkům bytových domů a administrativních budov povinnost zajistit zpracování průkazu energetické náročnosti budov (PENB). V současnosti se jedná o první vlnu zahrnující budovy s celkovou energetickou vztažnou plochou větší než 1 500. Další etapy následují 1. ledna 2017, resp. 1. ledna 2019. Kontrolu plnění zmíněné povinnosti provádí Státní energetická inspekce, a to již od začátku tohoto roku.

Zajištění PENB vyplývá ze zákona o hospodaření s energií, do kterého byla zahrnuta novelou z roku 2012. Zákon tedy ukládá povinnost zajistit zpracování průkazu pro užívané bytové domy a administrativní budovy, která nevyplývá všem najednou nýbrž budovám v následujícím pořadí:

1. s celkovou energetickou vztažnou plochou větší než 1 500 do 1. ledna 2015,
2. s celkovou energetickou vztažnou plochou větší než 1 000 do 1. ledna 2017,

3. s celkovou energetickou vztažnou plochou menší než 1 000 do 1. ledna 2019.

Zákon nabyl účinnosti v roce 2013, tedy i před první skupinou byla dvouletá přípravná fáze. Důležité je, že PENB vystavený pro daný bytový dům nebo administrativní budovu je platným průkazem pro všechny části domu (například každou bytovou jednotku, kancelář). To bude přínos i pro zájemce o prodej či pronájem ucelené jednotky, a to zlepšením přehledu o nákladech za energie, popřípadě radách o jejich snížení změnami na budově. Tyto rady, doporučené specialistou, zároveň povedou k úsporám energie, což při kumulativním efektu desítek tisíc domů přinese pozitivní celonárodní dopady (jako jsou omezení negativních efektů na životní prostředí nebo snížení závislosti ČR na dodávkách energie ze zahraničí).

Zdroj: mpo.cz

## NUCENÁ PRÁCE PŘINÁŠÍ OBROVSKÉ NELEGÁLNÍ ZISKY

Nucená práce milionů lidí po celém světě vytváří ročně nelegální zisk ve výši přes 150 miliard dolarů, což je okolo třech bilionů korun. Jak uvádí ČTK, je to zhruba třikrát víc, než se původně odhadovalo. Podle Mezinárodní organizace práce asi dvě třetiny z této částky, tedy skoro sto miliard dolarů, přitom pochází ze sexuálního vykořisťování. Další zhruba třetina plyne z ekonomického vykořisťování, které se děje například v zemědělství. Samotným pracovníkům z těchto nelegálních zisků přitom neplyne nic. Nic se neodvádí ani na daních. Organizace proto požaduje, aby se vlády začaly touto problematikou vážně zabývat.

Celkově se nucená práce, obchodování s lidmi či moderní otroctví týkají zhruba 21 milionu lidí. Z nových odhadů také vyplývá, že více než polovinu obětí tvoří ženy a dívky, které zasahuje právě pohlavní vykořisťování a nucená domácí práce. Vliv na nucenou práci mají chudoba, úroveň vzdělání, negramotnost, pohlaví a migrace.

-red-



Vítejte na novém webu OSŽ. Postupně zde najdete aktuální informace a samozřejmě také relevantní obsah z původního webu. Pokud něco právě nemůžete najít, zkuste ještě původní web, který je dočasně dostupný na adrese [old.osz.org](http://old.osz.org)



**Předseda OSŽ**  
**Bc. Jaroslav Pejša**

OSŽ upřednostňuje vyjednávání se sociálními partnery, ale pokud sociální dialog selže, tak využívá i práva na stávku, jako například při pětidenní stávce v roce 1997 či jednodenní v roce 2011.

Odborové sdružení železničářů (OSŽ) vzniklo roku 1990 jako právní nástupce Odborového svazu pracovníků železniční, letecké a vodní dopravy. Působí v ČD, a.s., SŽDC s.o., ČD Cargo a.s. a dalších 27 firmách. Ve všech podnicích, kde OSŽ působí, jsou uzavřeny kolektivní smlouvy a OSŽ poskytuje svým členům plnou pracovní-právní ochranu. OSŽ není odborovým svazem zaměřeným pouze na jednu či několik profesí, ale zahrnuje zaměstnance všech profesí, které se vyskytují v železniční dopravě či s ní spjatých odvětvích.

**Nedrážní republikový výbor OSŽ seskupuje odborové organizace společností, které tvoří železniční infrastrukturu, podílejí se na zajišťování dopravy a přepravy, pečují o zdraví pracovníků železnice či vychovávají nastupující generaci zaměstnanců pro moderní dopravu, především železniční. Postupně si je představíme i na stránkách magazínu Nedrážní Obzor:**

### **Akciová společnost OHL ŽS**

OHL ŽS, a.s. je dynamická multioborová stavební firma s více než šedesátiletou tradicí, která patří k největším a nejvýznamnějším stavebním společnostem v České republice.

Společnost se zaměřuje na komplexní realizaci nejrůznějších stavebních děl, jejich modernizaci, rekonstrukci a údržbu dle potřeb a přání zákazníků v oborech:

- pozemní stavitelství,
- vodohospodářské stavby,
- podzemní stavitelství,
- silniční stavitelství,
- železniční stavitelství,
- inženýrské stavby a sanace,
- technologie a zařízení,
- mechanizace a doprava,
- distribuce a obchod s elektřinou.

OHL ŽS zabezpečuje rekonstrukce, modernizace a realizace staveb v ČR i zahraničí, tj. na Slovensku, v Bulharsku, Černé Hoře, Chorvatsku, Bosně a Hercegovině, Polsku, Maďarsku, Rusku, Kazachstánu, Ázerbájdžánu apod. Změnou názvu společnosti ŽS Brno, a.s. na OHL ŽS, a.s. v roce 2006 byla potvrzena příslušnost firmy k mezinárodní španělské stavební a investiční Skupině OHL, jejíž součástí je OHL ŽS od roku 2003.

Mezi nejvýznamnější realizované stavby v současnosti patří:

- modernizace železničních koridorů,
- rekonstrukce železničních stanic v České republice i na Slovensku,
- výstavba univerzitních kampusů,
- výstavba vědeckotechnických parků,
- rekonstrukce historické budovy Národního divadla v Praze,

- modernizace dálnice D1,
- výstavba Velkého městského okruhu v Brně – Královopolského tunelu,
- výstavba dálnic a mostů na Balkáně a v Kazachstánu,
- výstavba 80 km dálnice v Ázerbájdžánu,
- mnoho dalších staveb nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí.

Mezi zahraniční iniciativy společnosti se řadí aktivní podíl na budování dopravních sítí v zemích střední a východní Evropy a reálné přispívání k procesu rozšiřování Evropské unie.

V horizontu roku 2014 se společnost snažila být:

- ekonomicky silnou, stabilní a konkurenceschopnou společností s pevným místem mezi pěti největšími českými společnostmi,
- mezinárodně působící společností aktivně se zapojující do dopravních stavebních projektů v zemích východní a střední Evropy.

Cílem společnosti je:

- vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj všech oblastí činnosti, který povede k růstu hodnoty společnosti a spokojenosti jejich zaměstnanců i zákazníků při současném respektování přírodních, ekonomických, sociálních a kulturních podmínek,
- upevnění své pozice důvěryhodného a spolehlivého obchodního partnera plněním svých závazků,
- být ekonomicky silnou, stabilní a plně konkurenceschopnou společností s pevným místem mezi největšími stavebními společnostmi na českém trhu,
- klást důraz na stavbu jako zdroj zisku a její efektivní podporu ze strany podpůrných činností společnosti,



**Místopředseda OSŽ  
a předseda NeRV OSŽ**  
**Miroslav Novotný**



**Tajemnice NeRV OSŽ**  
**Bc. Renata Dousková**

Nedrážní republikový Výbor (NeRV) v rámci OSŽ sdružuje 64 základních organizací ve 36 firmách s celorepublikovou působností a individuální členy. Místopředsedou OSŽ je Miroslav Novotný, tajemnicí výboru je Bc. Renata Dousková. Všechny základní organizace uzavírají kolektivní smlouvy a zastupují 11 000 zaměstnanců ve stavebnictví, ve společnostech zabývajících se automatizací, zabezpečovací technikou, elektrifikací, výrobou a opravou železničních vozidel, zdravotnictvím, školstvím i dopravou. U tří největších společností jsou založeny výbory OSŽ.

– aktivně se zapojovat do infrastrukturálních stavebních projektů v zemích východní a střední Evropy a posílit regionální i nadnárodní aktivity, včetně počtu zemí své působnosti (např. Rumunsko, Polsko, Ruská federace a Ukrajina).

Akciová společnost OHL ŽS, a.s. chce i do budoucna zabezpečovat komplexní realizaci významných a velkých děl v oblasti stavebnictví, a to ve všech oborových segmentech. Nově se chce podílet na zahajovaných projektech PPP a to jak na území České tak i Slovenské republiky.

OHL ŽS se dlouhodobě daří na vysoce konkurenčním trhu České republiky udržovat konstantně vysoký podíl. V oblasti pozemních a ekologických staveb podíl této firmy neustále roste.

Má-li taková společnost plnit stanovené cíle a dosahovat nejvyšších met v domácím i zahraničním průmyslu, musí mít ve své struktuře stabilní, kvalitně fungující odborovou organizaci, která zastupuje zaměstnance vůči vedení a současně participuje na dosahovaných výsledcích společnosti.

U OHL ŽS je vytvořen Výbor OSŽ, který sdružuje předsedy základních organizací. Jeho předsedou je Oldřich Sobol.

Předsedové a místopředsedové ZO OSŽ:  
Ředitelství akciové společnosti – Ing. Dagmar Moučková, RNDr. Věra Juráková

Stavitelství, divize PS – Kateřina Křížová, Dana Resová

ČD – Železniční stavitelství Brno, závod 02 Ostrava – Josef Šlachta, Jiří Tumidajewicz

Střediska AZ servis a Dílna doprava – Rudolf Rozbořil, Milan Svoboda

Divize 05 Elektro a PSV – František Záděra, Petr Bobek

Divize TAPS Brno – Alena Kapounová, Michaela Holubová

Klub důchodců – Svatava Zídková

Ve své strategii usiluje OHL ŽS o poskytování kvalitních služeb a řešení na základě vysokého standardu služeb a seriózního přístupu k zákazníkovi. Dále o udržitelný rozvoj jakožto strategický pilíř a trvalý závazek udržet solidní finanční situaci založenou na využívání dlouhodobých finančních zdrojů.

OHL ŽS v rámci Skupiny OHL propaguje plnění principů lidských a pracovních práv, ochrany životního prostředí a boje proti ko-

rupci. V roce 2006 obnovila celá Skupina OHL svůj závazek účinně šířit všech 10 zásad Mezinárodní úmluvy.

Odpovědnost vůči vlastním zaměstnancům se zaměřuje na vytváření bezpečných a stabilních pracovních podmínek a pracovních míst, dále na podporu profesního i osobnostního růstu a na podporu různorodých a rovnoprávných pracovních příležitostí.

Sociální odpovědnost přispívá ke zlepšování kvality životních podmínek v zemích svého stálého i dočasného působení. OHL ŽS od počátku dodržuje svůj významný závazek podporovat výtvarné a scénické umění a kulturu obecně.

Ekologická odpovědnost a úsilí o zachování životního prostředí představují konstantu všech činností OHL ŽS.

Důraz na jakost a excelenci všech aktivit OHL ŽS při plnění legislativních a smluvních požadavků v míře, která přesahuje jejich očekávání.

Inovace a technologický vývoj jsou považovány za jeden ze základních pilířů pro dosažení vyšší ekonomické efektivity a ke zlepšení konkurenceschopnosti v rámci respektu k životnímu prostředí a sociální odpovědnosti.

Nutnost zapojit všechny své spolupracovníky včetně dodavatelů a subdodavatelů do práce spojené se šířením hodnot, pozitivních praktik a modelů chování vlastních OHL ŽS při provádění činností a poskytování služeb.

## PROČ BÝT ČLEMEM OSŽ (NEJEN V OHL ŽS)

Tak tuto otázku si asi každý z nás určitě v duchu položil vícekrát (myslím tím nyní především z našich zaměstnanců OHL ŽS a.s.). Neznám přesně historii, kdy byla u naší firmy založena odborová organizace, ale vím jistě, že při mém nástupu k firmě v roce 1978 to byla samozřejmá věc, že se zaměstnanci hlásili do odborů již při nástupu. Dnešní doba je v tomto trochu jiná, ale odborová organizace u firmy stále existuje a funguje na každém závodě. Při OHL ŽS máme celkem šest závodních výborů OSŽ, se kterými bych vás chtěl v krátkosti seznámit. Na ředitelství společnosti se mohou zaměstnanci obrátit na paní Dagmaru Moučkovou, která je předsedkyní příslušného ZV, na závodě ČR (dříve PS) je předsedkyní Kateřina Křížová, u divize PS Ostrava – Olomouc a bývalého TAPS Ostrava je předsedou Josef Šlachta, u divize Technolo-



**Předseda OSŽ Bc. Jaroslav Pejša**

gie a Instalace je předsedou František Záděra, u závodu Železnice je to Alena Kapounová a poslední ZV je na závodě Dopravy (patří sem stále AZ Servis), kde je předsedou Rudolf Rozbořil. Tyto všechny závodní výbory zastřešuje vrcholově rada předsedů OSŽ (nově Výbor OSŽ) jehož předsedou jsem já – Oldřich Sobol. Jsem si jist, že kdykoliv se budete chtít zeptat na nějakou otázku, co se týče fungování jednotlivých ZV OSŽ, anebo když budete mít zájem se zařadit mezi odboráře, tak vám všichni rádi odpovíme a poradíme. Pokud to bude v našich silách, odpovíme i na otázky týkající se firmy, či rodinných záležitostí – i to patří k odborové aktivitě. Jen v kostce vás,

vážení čtenáři, ještě seznámím, co patří mezi hlavní činnost OSŽ. Tak v první řadě si musíme všichni uvědomit, že udržuje sociální smír v rámci firmy a zastupuje všechny zaměstnance v kolektivním vyjednávání se zaměstnavatelem, kde se snaží a vytváří nemalé benefitní programy pro všechny zaměstnance, ať už je to ve formě příplatků na důchodové či životní pojištění, týden dovolené navíc, finanční odměnu za věrnost a odpracované roky u firmy... a dalších věcí (vše je uvedeno v kolektivní smlouvě). Pak mají další možnosti už jen členové OSŽ – na jednotlivých závodních výborech – využívat různých akcí pořádaných ZV, např. zájezdy (ať už turistické, poznávací či lyžařské), různé kulturní akce (vstupenky do divadla, na koncerty), sportovní akce a další (mezi které patří například pomoc pro děti členů odborů při školách v přírodě či na různých táborech apod.) Víím, že v dnešní době se skoro každý dívá jen, zda se mu členství v OSŽ vyplatí anebo ne, zda využije nějakou možnost různých akcí anebo nic, ale můj názor je „ano, být členem OSŽ“. Protože jsou i věci nepříjemné, které můžou potkat každého z nás, ať už v pracovním či běžném životě, a na to taky OSŽ pro své členy pamatuje. Vraťme se o nějaký ten pátek zpět a dejme slovo předsedovi OSŽ Bc. Jaroslavu Pejšovi. Ten vyhodnotil a shrnul spojení zaměstnanců drah a spolupracujících firem s železničními odbory do následujících bodů:

Člen OSŽ má například v oblasti pracovní právní a sociální mimo jiné právo:

➔ na nepřetržitý právní servis (krizová linka) při vzniku mimořádné události (dále jen MU) při organizování a provozování drážní dopravy a jiných mimořádností, vyplývajících z pracovních právních vztahů;

➔ na bezplatnou právní pomoc, včetně zastupování před soudem a bezplatné poradenství a ochranu v pracovních právních otázkách a věcech sociálního zabezpečení souvisejících s pracovními právními vztahy, dle podmínek stanovených Řádem právní pomoci OSŽ;

➔ na bezplatné poradenství v problematice bydlení na základě smlouvy OSŽ a Sdružení nájemníků ČR;

➔ být pojištěn na odpovědnost za škodu způsobenou v souvislosti s výkonem povolaní zaměstnavateli prostřednictvím ZO OSŽ; minimální finanční spoluúčast člena OSŽ (zaměstnance) při značném rozsahu pojištění nad rámec obvyklých pojistných podmínek;



**Výkonný předseda Výboru OSŽ OHL ŽS Oldřich Sobol**

➔ na nenávratnou dávku z Podpůrného fondu OSŽ a na návratnou bezúročnou půjčku při insolvenční likvidaci zaměstnavatele, při tíživých sociálních situacích, na jejichž zmírnění jejich finanční a hmotné prostředky nestačí, dle Statutu PF OSŽ.

Jen pro informaci v současné době máme u naší firmy OHL ŽS na 1400 zaměstnanců a z toho je 530 členů v OSŽ. Je to hlavně z důvodu, že starší a dlouholetí zaměstnanci a členové odborů nám odcházejí do zaslouženého důchodu a noví se zatím pro členství nerozhodli či o naší organizaci ani pořádně neví apod. Doufám, že po přečtení tohoto článku se aspoň na chvíli každý zamyslí a zváží, zda být členem OSŽ či ne a v případě zájmu se obrátí na jednotlivé zastupce příslušných ZV OSŽ, ZO OSŽ, na zkušené členy odborů, ať jsou či nejsou odborovými funkcionáři (a nejen v OHL ŽS).

**Oldřich Sobol**  
**výkonný předseda Výboru OSŽ OHL ŽS**  
Foto: Jan Buchta

# STANOVENÍ PRAVOMOCÍ ODBOROVÉ ORGANIZACE A ODBOROVÝCH ORGÁNŮ

Práva odborových organizací – dle druhu oprávnění:

Právní úprava garantuje orgánům odborových organizací k ochraně zájmů zaměstnanců následující práva:

- 1) právo na informace,
- 2) právo projednání,
- 3) právo spolurozhodování,
- 4) právo rozhodování,
- 5) právo kontroly,
- 6) právo účasti na legislativním procesu.

## PŘÁVO NA INFORMACE

Uvedené právo v sobě zahrnuje povinnost zaměstnavatele poskytnout odborové organizaci informace v zákonem stanoveném okruhu.

Určení kdo, jakým způsobem, o čem a jak často bude za zaměstnavatele stanovené informace poskytovat, je vhodné upravit zejména v kolektivních smlouvách. Pravomoc zaměstnavatele rozhodnout výhradně na základě svého uvážení o poskytování informací však žádným způsobem dotčena není.

Zaměstnavatel poskytuje informace zpravidla o skutečnostech, které ještě nenastaly, ale o kterých zaměstnavatel uvažuje, může se však jednat i o informace poskytované zpětně o tom, co se již stalo.

## PŘÁVO PROJEDNÁNÍ

Projednání je forma spolupráce mezi příslušným odborovým orgánem a zaměstnavatelem, kdy má zaměstnavatel zákonnou povinnost předložit vyjmenované okruhy otázek příslušnému odborovému orgánu k posouzení předtím, než ve věci rozhodne.

Sociální partneři se setkávají, jednají, diskutují a vyměňují si své názory, vnímají a vyvracejí své argumenty, vysvětlují vlastní přístupy a návrhy, odbory zejména předkládají různé náměty a doporučení. Právě zde se nachází těžiště sociálního dialogu v evropském pojetí.

Právo ve věci rozhodnout po projednání s odbory má však samozřejmě pouze zaměstnavatel, který nese také ekonomické důsledky svých rozhodnutí, a to bez ohledu na závěr či výsledek projednání v příslušném odborovém orgánu.

Nesplnění povinnosti věc předem projednat v příslušném odborovém orgánu však je nesporně porušením právní povinnosti stanovené ZP, které může být postiženo, případně i uložení pokuty příslušným Oblastním inspektorátem práce (OIP).

Okruh otázek, které je zaměstnavatel povinen s odborovým orgánem projednat, je zákonem stanoven pouze fakultativním (příkladným) výčtem a může proto být především v kolektivních smlouvách sociálními partnery rozšířen. Zúžit okruh otázek, které je zaměstnavatel povinen s odborovým orgánem projednat, pod rozsah stanovený právní úpravou však ani v kolektivní smlouvě nelze.

Zaměstnavatel je povinen projednat s odborovým orgánem především otázky, které se

|     |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | § 22 ZP                             | uzavírání kolektivních smluv                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 2.  | § 38 odst. 3 ZP                     | povinnost zaměstnavatele podávat zprávy o nově vzniklých pracovních poměrech                                                                                                                                                                                                               |
| 3.  | § 46 ZP                             | převedení zaměstnance na jinou práci, než odpovídá pracovní smlouvě                                                                                                                                                                                                                        |
| 4.  | § 61 odst. 1 ZP                     | projednání ukončení pracovního poměru výpovědí nebo okamžitého zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele                                                                                                                                                                          |
| 5.  | § 61 odst. 2 až 4 ZP (právo „veta“) | předchozí souhlas s výpovědí nebo okamžitým zrušením pracovního poměru členů orgánu odborové organizace                                                                                                                                                                                    |
| 6.  | § 61 odst. 5 ZP                     | rozházání pracovního poměru v případech, kdy není nutný souhlas nebo projednání                                                                                                                                                                                                            |
| 7.  | § 62 odst. 2, 3, 5 ZP               | povinnost informování o hromadném propouštění                                                                                                                                                                                                                                              |
| 8.  | § 99 ZP                             | hromadné úpravy pracovní doby, práce přesčas, možnost nařizovat práci se zřetelem na BOZP                                                                                                                                                                                                  |
| 9.  | § 105 odst. 1 ZP                    | povinnost zaměstnavatele objasnit příčiny a okolnosti vzniku pracovního úrazu                                                                                                                                                                                                              |
| 10. | § 108 ZP                            | účast na řešení otázek souvisejících s BOZP                                                                                                                                                                                                                                                |
| 11. | § 199 odst. 2 ZP                    | určení zaměstnanců, kteří se zúčastní pohřbu spoluzaměstnance                                                                                                                                                                                                                              |
| 12. | § 209 odst. 2 ZP (právo „veta“)     | dohoda mezi zaměstnavatelem a odborovou organizací o výši poskytování náhrady mzdy                                                                                                                                                                                                         |
| 13. | § 217 odst. 1 ZP                    | rozházání a doba čerpání dovolené (Výbor OSŽ pouze kontrolně, jmenovitě a prvotně ZO OSŽ)                                                                                                                                                                                                  |
| 14. | § 220 ZP                            | hromadné čerpání dovolené                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 15. | § 225 ZP (právo „veta“)             | spolurozhodování o přidělu FKSP (SF) a jeho čerpání                                                                                                                                                                                                                                        |
| 16. | § 263 odst. 3 ZP                    | náhrada škody a obsah dohody o způsobu její úhrady                                                                                                                                                                                                                                         |
| 17. | § 276 odst. 9 ZP                    | stížnost zaměstnance na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů                                                                                                                                                                                                    |
| 18. | § 286 odst. 6 ZP, věta druhá        | jednání za zaměstnance v pracovněprávních vztazích (který není odborově organizován)                                                                                                                                                                                                       |
| 19. | § 287 odst. 1, § 279 ZP             | informování odborové organizace                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 20. | § 287 odst. 2, § 280 odst. 1 ZP     | projednání s odborovou organizací                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 21. | § 300 odst. 3 ZP                    | stanovení množství požadované práce a pracovního tempa, pokud nejsou upraveny v kolektivní smlouvě (KS)                                                                                                                                                                                    |
| 22. | § 306 odst. 4 ZP (právo „veta“)     | předchozí písemný souhlas s vydáním nebo změnou pracovního řádu zaměstnavatele                                                                                                                                                                                                             |
| 23. | § 322 ZP                            | kontrola nad stavem BOZP u jednotlivých zaměstnavatelů                                                                                                                                                                                                                                     |
| 24. | § 338 – § 342 ZP                    | přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů                                                                                                                                                                                                                                        |
| 25. | § 339 odst. 1 ZP                    | povinnost dosavadního a přejímajícího zaměstnavatele v dostatečném časovém předstihu, nejpozději 30 dnů, před přechodem práv a povinností z pracovněprávních vztahů k jinému zaměstnavateli informovat odborovou organizaci o této skutečnosti a projednat s nimi za účelem dosažení shody |
| 26. | § 348 odst. 3 ZP                    | neomluvené zameškání práce zaměstnancem (po projednání)                                                                                                                                                                                                                                    |
| 27. | § 369 odst. 2 ZP                    | způsob a výše náhrady škody zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání                                                                                                                                                                                                         |

týkají pracovních podmínek všech nebo skupin zaměstnanců.

## PŘÁVO SPOLUROZHODOVÁNÍ

Právo spolurozhodování je nejsilnějším oprávněním odborů, je však v zákoně minimálně frekventováno. Důvodem je, aby příliš jednostranně nezasahovalo do vztahů mezi zaměstnanci a zaměstnavateli.

O spolurozhodování odborových orgánů se zaměstnavatelem se jedná tehdy, když zaměstnavatel může připravovaná opatření učinit pouze s předchozím souhlasem příslušného odborového orgánu nebo v dohodě s ním. Je přirozené, že zaměstnavatelské subjekty mají zájem, aby takových případů bylo co nejméně a naopak odbory jich, v zájmu všech zaměstnanců, požadují více.

Výčet případů, v nichž mají odbory při hájení zájmů zaměstnanců v pracovněprávních vztazích právo spolurozhodování, je v českých právních předpisech taxativní (jmenovitě uvedený) a nelze jej rozšiřovat ani kolektivní smlouvou ani jinou dohodou sociál. partnerů.

Na rozdíl od informování či projednání, kde rozhoduje nakonec sám zaměstnavatel, jde u spolurozhodování o společném rozhodnutí zaměstnavatele a odborového orgánu. Pokud si zaměstnavatel nevyžádá předchozí souhlas k takovému rozhodnutí, jedná v rozporu s právními předpisy.

Navíc jsou některá rozhodnutí zaměstnavatele učiněná bez souhlasu odborového orgánu neplatná – například výpověď nebo okamžité zrušení pracovního poměru dané odborovému funkcionáři či vydání pracovního řádu.

### PRÁVO KONTROLY

Odborovým orgánům rovněž přísluší důležité oprávnění při výkonu kontroly nad stavem BOZP, kde se spolupodílejí na zjišťování příčin pracovních úrazů, popřípadě tyto příčiny samostatně vyšetřují.

### PRÁVO ÚČASTI NA LEGISLATIVNÍM PROCESU

Z pohledu Evropské unie je v posledních letech velmi akcentované právo odborů na účast v legislativním procesu. Zástupci zaměstnanců mohou ovlivnit přípravu legislativy zejména v pracovněprávní a sociální

oblasti a upozorňovat na problémy, které připravované návrhy zákonů podle jejich názorů neřeší, popřípadě je řeší nesprávně či nedostatečně.

Zákoník práce garantuje účast odborových orgánů a zástupců zaměstnavatelů jednak při projednávání návrhů zákonů a ostatních právních předpisů, které se týkají hospodářských, výrobních, právních, mzdových a sociálních podmínek zaměstnanců. Mají možnost uplatnit svůj názor a požadavky a pokusit se získat pro jejich prosazení účinnou podporu, například lobbováním v parlamentu, prostřednictvím sdělovacích prostředků i důraznějších odborových akcí. Právě prostřednictvím tohoto oprávnění mohou odbory velmi účinně dosáhnout pro zaměstnance řady důležitých úspěchů, například v podobě vyšší mzdy, lepších pracovních podmínek apod.

Příslušné státní orgány, zejména ministerstva, jsou povinny návrhy zákonů a právních předpisů předkládat centrálním odborovým organizacím a organizacím zaměstnavatelů k vyjádření. Ty mohou uplatnit své připomínky a svá vyjádření, avšak konečné rozhodnutí přísluší výlučně orgánu, který má pravomoc k vydání či schválení příslušného právního předpisu.

Důležitým připomínkovým odborovým orgánem je především Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS) a Asociace samostatných odborů (ASO). Výrazně již ovlivnily právní rámec zaměstnaneckých vztahů ve prospěch zaměstnanců. Není to snadné, ale řadu potřebných věcí se již po-

dařilo v České republice touto cestou prosadit.

### PRÁVA ODBOROVÝCH ORGANIZACÍ – PRÁVOMOC

Pravomoc – je souhrn práv (disponovat prostředky a lidmi) a moci (nástrojů, umožňujících požadovat určité činnosti, práce atd. a uplatňovat za jejich správný výkon odměny a za nesplnění sankce) umožňující splnění úkolů (delegovaných).

Odborové orgány a jejich pravomoci je možno blíže stanovit vnitřními předpisy odborových organizací, např. stanovami a organizačním řádem, v takovém případě jsou povinni těmito předpisy se řídit odborové organizace a jejich orgány, zaměstnanci a zaměstnavatelé. Nerespektování uvedených vnitřních předpisů může mít za následek neplatný právní úkon v pracovněprávních vztazích (viz. níže – judikát).

„Odborovým orgánem příslušným k udělení předchozího souhlasu s výpovědí nebo okamžitým zrušením pracovního poměru ve smyslu ustanovení § 59 odst. 2 zák. práce se rozumí orgán, který je podle stanov oprávněn vystupovat v tomto pracovněprávním vztahu jménem příslušné odborové organizace; nevyplyvá-li to ze stanov, nelze předchozí souhlas příslušného odborového orgánu úspěšně nahradit ani souhlasem organizačně či funkčně nadřízeného vyššího nebo ústředního odborového orgánu.“

## NEPODEPISOVAT DŮLEŽITÉ PÍSEMNÉ DOKUMENTY BEZ KONZULTACE S ODBORY JE PODSTATNÉ!!!

V posledním období dochází ke zvýšenému počtu případů, kdy zaměstnanci – členové OSŽ podepíší písemný dokument a následně se obrací s žádostí o pomoc při jejich řešení na funkcionáře OSŽ a ekonomicko-sociální oddělení OSŽ – ústředí (ESO OSŽ – ústředí).

Zaměstnanci přes mnohá další upozornění podepisují různé pracovněprávní a personální dokumenty, aniž by se s jejich obsahem řádně seznámili, popřípadě si vzali tzv. čas na rozmyšlenou, není-li jim obsah zcela jasný anebo s ním nesouhlasí. V takové situaci se nelze vůbec spoléhat na tvrzení zaměstnavatele, že jde o tzv. formální záležitosti, které nemají žádný vliv na cokoli.

Zaměstnanci si neuvědomují, že podpis jakékoliv písemnosti, zejména dohod:

- skončení pracovního poměru (§ 49 ZP);
- změny pracovní smlouvy (§ 40 ZP);
- uznání závazku k náhradě škody a dohody o způsobu náhrady škody (§ 263 odst. 2 ZP);
- protokolu o projednání náhrady škody podle ustanovení § 263 ZP (§ 263 odst. 3 ZP);
- odškodnění pracovního úrazu (§ 369 ZP a násl.) apod.;

může mít v některých případech do budoucna pro členy OSŽ významné – negativní důsledky. Tyto důsledky jsou mnohdy nevratné, nelze je vůbec změnit anebo lze změnit pouze výjimečně a velice obtížně. U členů OSŽ není dostatečně vnímána odpovědnost za právní úkon v písemné formě (podpis), který je komplikovatelně napadnutelný. Dochází pak k neřešitelným situacím v oblasti pracovněprávního poradenství, právní pomoci nebo ochrany oprávněných zájmů zaměstnanců.

Výše uvedené skutečnosti nabývají na významu i v době častých organizačních změn u zaměstnavatelských subjektů, kdy se v jejich rámci mění řada ustanovení původních pracovních smluv zaměstnanců.

ESO OSŽ – ústředí doporučuje členům OSŽ:

- aby nepodepisovali žádný jim nejasný nebo z jejich pohledu problematický písemný dokument předložený zaměstnavatelem, bez porady (konzultace) s funkcionáři OSŽ, smluvními advokáty nebo ESO OSŽ – ústředí.

Sdělení některých vedoucích zaměstnanců zaměstnavatele, že tyto dohody (nebo jiné písemnosti) musí podepsat ihned jsou

naprosto irelevantní. Jedná se o dohody, tedy o dvoustranný právní úkon, tj. obě smluvní strany (tedy i zaměstnanec) by měly mít dostatek času si dohodu důkladně přečíst (prostudovat) než přistoupí k jejímu podepsání.

Na výše uvedené sdělení zaměstnavatele lze pohlížet jako na jednání proti dobrým mravům, v některých případech zřejmě až šikanózní a určité zneužívání postavení silnější strany v pracovněprávním vztahu, což není v souladu se základními zásadami pracovněprávních vztahů dle zákoníku práce (např. § 1a písm. a, e ZP).

**Mikuláš Hubicsák**  
manager pro kolektivní vyjednávání  
**JUDr. Petr Večeř,**  
vedoucí ESO OSŽ – ústředí

*Nepodepisovat!*

## VÝTVARNÁ SOUTĚŽ PRO DĚTI ZAMĚSTNANCŮ OHL

V průběhu měsíce září byla ze strany naší mateřské společnosti OHL, S.A., vyhlášena výtvarná soutěž, jejíž vítězné motivy budou sloužit jako součást vánočních a novoročních přání.

Soutěž byla vyhlášena ve dvou věkových kategoriích, a to pro děti od tří do sedmi let a pro děti od osmi do dvanácti let. Skupina OHL se navíc rozhodla darovat jedno euro za každý přijatý výkres vybrané neziskové organizaci.

V nelehké konkurenci dětí z celého světa, získala za Českou republiku ocenění i naše jednatiletá Anna Kokotková, dcera Ing. Václava Kokotka, specialisty technické přípravy závodu Železnice. Její vítězný motiv, kterým obsadila třetí místo v kategorii starších dětí, je nazván Zimní krajina a je zpracován akvarelem.

Děkujeme Anně Kokotkové i všem zapojeným dětem za úspěšnou reprezentaci České republiky na mezinárodním výtvarném poli a gratulujeme k úspěchu i krásným obrázkům.

**Jan Rupp**

Úsek Lidských zdrojů OHL ŽS



Máme před sebou další rok. Jaký bude? Můžeme jen předvídat, plánovat a očekávat.

Dnešní a několik dalších povídaní bude věnováno **trávicí soustavě – gastroenterologickým (žaludečně – střevní) onemocněním**.

**Trávicí soustava se zúčastňuje na látkové proměně – metabolismu:**

**a) trávení** – mechanické a chemické zpracování potravy,

**b) vstřebávání** – převádění jednoduchých látek, vzniklých trávením, do vnitřního prostředí organismu. Vstřebované látky využije organismus jako zdroj energie, stavební látky pro složky své vlastní živé hmoty,

**c) odstranění** nestravitelných odpadních látek z organismu.

Trávicí trubice začíná otvorem ústním a končí otvorem řitním. Její součástí jsou dutina ústní – jícen – žaludek – tenké a tlusté střevo – trávicí žlázy – konečník.

**Dutina ústní** je neustále zvlhčována slinami, vznikajícími v drobných žlázkách, roztroušených všude po sliznici. Tři páry velkých slinných žláz (příušních, podčelistních a podjazykových) vyměšují velké množství slin na podněty zrakové, chuťové a čichové. Sliny navlhčují a rozměkčují potravu. Trávení začíná již v ústní dutině, působením enzymů. *Slinná amyláza* štěpí ve vodě nerozpustné polysacharidy (cukry) až na rozpustnou, sladkou maltózu, dráždí chuťové buňky. *Mucin* dodává slinám vazkost a potravě kluzkost. *Lysozym* ničí bakterie a choroboplodné zárodky. Onemocněním dutiny ústní a zubů se věnuje stomatologie.

**Jazyk** je svalnatý orgán, který obrací a posouvá potravu, zúčastní se při tvorbě řeči. Na povrchu jazyka jsou chuťové pohárky.

**Hltan** (pharynx) je společnou částí dýchací a trávicí soustavy. Má tři oddíly: **Nosohltan** – do něhož ústí z boční strany Eustachovy trubice, spojující nosohltan se středním uchem. **Ústní část** v níž se kříží dýchací a polykací cesty. **Hrtanová část** je proti hrtanu neúplně uzavřená příklopkou hrtanovou, která se při polykání sklání a brání vniknutí polykaného sousta do hrtanu (dýchacích cest). Onemocněním hltanu se věnuje oto-rino-laryngologie.

**Jícen** (oesophagus) – je trubice, asi 25-30 cm dlouhá. Prochází mezihrudní přepážkou (mediastinem) a bráníci a ústí do žaludku. Je rozdělený na krční, hrudní a břišní část. Hlavní funkcí jícnu je transport potravy do žaludku, bariérová funkce a antirefluxní. V případě potřeby umožnění zvracení nežádoucího žaludečního obsahu. V horní části je tvořen příčně pruhovanou svalovinou, v dolní části hladkým svalstvem. Základními projevy motility (pohyblivosti) jícnu je koordinovaná kontrakce a relaxace svaloviny jícnu vedoucí k peristaltické vlně posouvající sousto směrem do žaludku.

Nejčastější onemocnění jícnu probereme podrobněji.

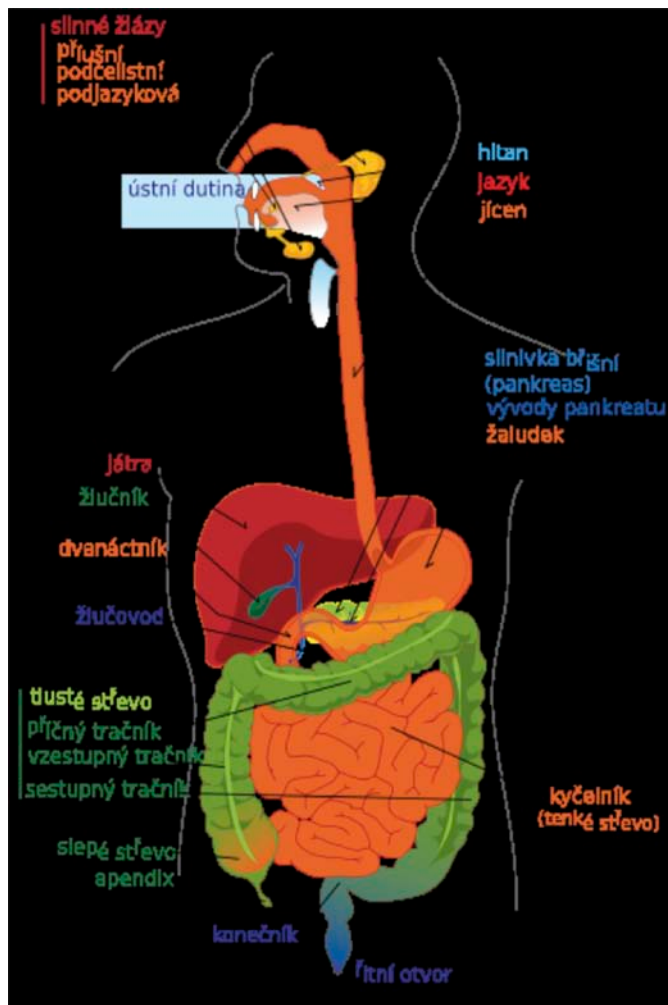
**Hiátová hernie** je častou anatomickou odchylkou. Jde o přesun gastroesofageálního junkce (žaludečně – jícnového spojení) a/nebo části žaludku do mediastína. Často se klinicky neprojevují. Mnohdy se projeví zvracením, krvácením, nálezem erozí, zánětem. Velké hiátové hernie způsobují tlakovou bolest či potíže s polykáním.

**Divertikly jícnu** – jedná se o výčlipku ve stěně jícnu.

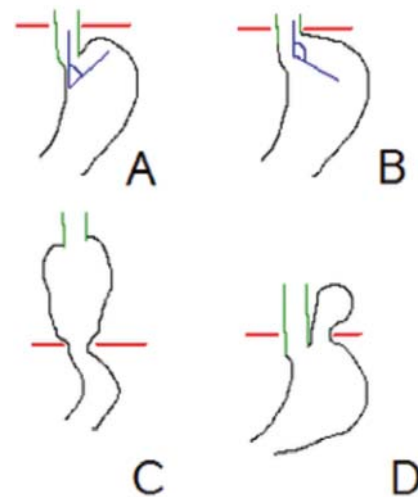
**Poruchy motility jícnu** – dysmotilita – narušení fyziologické motorické funkce jícnu. Nejčastějším projevem jsou bolesti na hrudníku, dysfagie (porucha polykání, ztížené polykání) a odynofagie (bolestivé polykání).

**Refluxní choroba jícnu – gastroesofageální reflux** – je definován jako zpětný tok žaludečního obsahu do jícnu. Vyvolává opakované a obtěžující potíže nebo změny na sliznici jícnu i bez doprovodných symptomů. Hlavními parametry jsou poškození sliznice jícnu kyselým žaludečním obsahem (refluxátem) a doba expozice, působení. Poruchy motility GIT jsou významnou příčinou refluxní choroby jícnu. Tonus dolního jícnového svěrače je významnou bariérou refluxu. Hiátová hernie, větší než 50 mm, může být významným zhoršujícím faktorem. V případě, že jsou přítomny viditelné známky zánětu v dolní části jícnu hovoříme o *refluxní ezofagitidě*. Pokud jsou známky zánětu prokazatelné pouze histologicky ze vzorku z normální části jícnu jedná se o mikroskopickou ezofagitidu, jsou přítomny opakované symptomy – odlišujeme endoskopicky negativní refluxní nemoc jícnu – NERD.

**Antirefluxní bariéry** – dolní jícnový svěrač, bránice, dostatečná břišní část jícnu, uhel, sekrece slin, peristaltická aktivita. Ze vnější vlivy – skladba jídelníčku, stravovací režim, léky snižující tlak dolního jícnového svěrače, kouření, kofein, zvedání břemen, těhotenství.



**Klinický obraz** – příznaky jícnové a mimojícnové. Typickým jícnovým symptomem je *pyróza* – pálení žáhy a *regurgitace šťáv*. Jsou specifické, ale vykazují malou senzitivitu k diagnóze. Další příznaky jsou dysfagie, bolest na hrudníku (po vyšetření označená jako nekardiální), odynofagie, říhání, zvracení, bolesti v epigastriu. Mimojícnové extraezofageální symptomy – chronický kašel, pocit chronického dráždění v krku, laryngitida, zvýšená kazivost zubů, astma bronchiale.



**Komplikace** – vznik vředu, Barretův jícen, striktury (zúžení) a stenózy (výrazné zúžení) jícnu. Těžká refluxní esofagitida se může projevovat i krvácením do trávicího traktu.

**Diagnóza** refluxní esofagitidy je stanovena na podkladě přítomnosti **typických refluxních symptomů a endoskopického vyšetření**. Podpořeno biotickým odběrem z jícnu a odhalením případných komplikací. Samotná endoskopie při negativním nálezu diagnózu nepotvrdí ani nevyloučí. RTG vyšetření kontrastní látkou nemá pro diagnostiku gastroezofageálního refluxu žádný význam. Má význam při zhodnocení charakteristiky a velikosti hiátové hernie a posouzení délky a závažnosti jícnové stenózy.

**Barrettův jícen** – vzniká na podkladě dlouhotrvajícího refluxu. Metaplastické změny na sliznici jícnu – normální epitel je nahrazován epitelem obdobného charakteru jako v žaludku. Závažnou komplikací může být vznik krvácejícího vředu a rovněž je vyšší riziko vzniku zhoubného nádoru této oblasti – **adenokarcinomu jícnu**. Rizikovou skupinou jsou starší muži, kuřáci s mnohaletými refluxními potížemi. **Diagnostika** je gastrokopická s odběrem biotického materiálu. **Léčba** BJ je dokonale léčba refluxní nemoci jícnu. Soustředí se na potlačení sekce HCl – kyselina chlorovodíková – solná, obsažena v žaludku.

**Léčba** refluxní esofagitidy zahrnuje **režimová a dietní opatření. Medikamentózní a chirurgickou léčbu. Úprava stravovacích návyků** podpoří efekt podávání léků. Samotná režimová opatření většinou nestačí, ale mají velký význam při snižování dávky terapie a prevence recidívy potíží. Rozhodující je uspořádání jídla v průběhu dne, 5-6krát denně v menších porcích. Nejhorší je hlavní jídlo večer, po celodenním lačnění. Důležité je zachování intervalu mezi posledním jídlem a ulehnutím či prací v předklonu – 3 hodiny i více, k dostatečnému vyprázdnění žaludku. Efekt má i redukce hmotnosti a omezení kávy a kouření. **Farmakologická léčba** je založená na antisekrečně působících lécích. **\*Inhibitory protonové pumpy** – PPI – omeprazol, pantoprazol, lanzoprazol. Rychlý nástup hojení refluxní esofagitidy. Optimální účinek léku je ráno nalačno před prvním jídlem k pokrytí tvorby kyseliny během dne a mezi jídly. Většina pacientů má zkušenosti s užíváním **\*antacid**, která jsou volně prodejná. Vedou ke krátkodobé úlevě bez prevence recidív potíží a bez zlepšení slizničního nálezu. **\*Antagonisté H2 receptorů** – ranitidin a famotidin – užití je limitováno menší účinností a poklesem efektu při delším užívání. **\*Prokinetika** – stimulující motilitu trávicího traktu, vyprazdňování žaludku, nemá samotné dostatečný účinek potlačení

refluxu. Dobrý efekt v kombinaci s antisekreční léčbou. **Chirurgická léčba – fundoplikace** – je indikovaná u nemocných s nedostatečným efektem farmakoterapie, při přetrvávajících regurgitacích, potížích, komplikacích.

**Korozivní ezofagitida** – vzniká poleptáním sliznice jícnu po požití kyselin či louhů. V časném období je rizikem perforace (protržení) a zánět s vysokou úmrtností, pozdním následkem jsou těžké stenózy (zúžení) jícnu, vyžadující opakované dilatace (roztahování) až náhradu jícnu. **Terapie** – po poleptání lze proplachovat jícen pomocí sondy a tekutinu odsát. Nemá se vyvolávat zvracení, hrozí riziko vdechnutí (aspirace) tekutiny, poškození dýchacích cest.

**Nádory jícnu** – benigní i maligní. Riziko vzniku je závislé na pohlaví – muži, mezi 50.-70. rokem, mají 3x vyšší riziko vzniku nádoru. Rizikové faktory – konzumace horké a kořeněné stravy, kouření, alkohol, i Barrettův jícen. **Klinický obraz** – dysfagie, váhový úbytek, chrapot a plicní komplikace, kachexie (chátraní). **Diagnostika** – endoskopie s biopsií, CT vyšetření. Léčba je chirurgická, chemoterapie, radioterapie. Prognóza karcinomu jícnu je neuspokojivá. Doba přežití je 12 až 18 měsíců. Nejdůležitějším faktorem délky života je klinické stadium při stanovení diagnózy.

Dále budeme pokračovat žaludkem a jeho nemocemi.



Nejkrásnějším nádražím bylo v roce 2014 vyhodnoceno nádraží v Brně-Chrlicích. V anketě pro něj hlasovaly téměř dva tisíce lidí z celkových 6700. Zvláštní cenu pohádkového nádraží získala zastávka Třebestovice na Nymbursku.

# ZÍSKALI JSME TITUL!

ČESKÉ TENISTKY POTŘETÍ ZA POSLEDNÍ ČTYŘI ROKY VYHRÁLY FED CUP  
A PROSTĚJOVŠTÍ TENISOVÍ FANS BYLI OPĚT U TOHO



*Před bojem ještě nějakou fotku*

V sobotu 8. listopadu 2014 jsme opět vyrazili fandit a podpořit naše tenistky při finalem zápasu Fed cupu s Němkami. Naše šance jsme viděli v těch nejlepších barvách, i když zrovna před tímto finále vyhrála v Sofii „Turnaj šampionek“ Němka Andrea Petkovičová a hrála výborně tenis.

Po příjezdu do O2 Arény jsme hned zaujali svá místa, trochu dále od střídaček, ale i tak jsme měli výborný přehled a mohli se plně věnovat fandění. V prvním zápase nastoupila Petra Kvitová proti rozehrané Andree Petkovičové a po setech 6:2 a 6:4 získala první velmi cenný bod. I když zahájení hry naší jedničky předcházelo velké skandování ve stylu „Deutschland! Deutschland!“, tak zase brzy utichlo! Naše tenistka totiž Petkovičovou zásobovala výbornými servisy, rychlými údery a Němka nestačila.

I díky dvěma dvojchybám soupeřky se dostala Kvitová do vedení 3:0. Naše hráčka dotáhla první set k vítězství a obří státní vlajka „letěla“ nahoru.

Ve druhé sadě povzbudil Petrovičovou brejk, ale Petra si ho vzala zpět a nervózní Němku dorazila 6:4. Hala s kapacitou 13 000

diváků byla téměř vyprodaná a Češkám osobně fandili Martina Navrátilová, Jana Novotná a zotavující se wimbledonský šampion Jan Kodeš.

Ve druhé dvouhře se střetla Lucie Šafářová s devátou hráčkou světa Angelique Kerberovou. Pro naši hráčku přitom zápas nezačal dobře. Na každý získaný fiftýn se nadřela, protože Kerberová byla lepší. Němka jako první vzala Luce servis a vedla 4:2. Jenže Šafářová se zlepšila, začala být agresivnější, srovnala hru a po neobvyklém závěru, kdy získala fiftýn za předčasné výkřiky soupeřky, získala set v poměru 6:4. Také ve druhém setu Šafářová prohrávala nejprve 0:2 a pak opět 2:4. Zápas znovu otočila a za stavu 5:4 sehrála skvělý game. Vybojovala si tři setboly a ten poslední využila forhendovým prohozem po čáře. To už řvala celá O2 Aréna a nejkrásnější vlajka šla opět vzhůru!

Večer jsme byli všichni pozváni Radkem Štěpánkem do pražské restaurace U sv. Václava na přátelské posezení. Kromě děkovné řeči a kulisy v podobě vzpomínkových dokumentů z dílny České televize se Radek postaral i o občerstvení.

V převlečení za číšníka obsluhoval své věrné fanoušky. Někdy se i „škodolibě“ ozvalo od některých stolů: „Radku už mám dopito“... A Radek, který nikdy nezkaží žádnou legraci, přiběhl s natočeným pultitrem. S nádhernými pocity a ve skvělé náladě jsme opouštěli jeho příjemnou společnost.

V nedělní první dvouhře nastoupila v souboji týmových jedniček Petra Kvitová a Angelique Kerberová. Naše hráčka neponechala nic náhodě a po setech 7:6 (5), 4:6 a 6:4 získala třetí rozhodující bod. Světová čtyřka 23. vítěznou dvouhrou ve Fed Cupu předehrala v historické tabulce Janu Novotnou. Lepší už jsou jenom bývalé reprezentantky – Hele-



*Radek Štěpánek opět před televizní kamerou*

na Suková (45) a Hana Mandlíková (53). Páté místo navíc patří Lucii Šafářové s dvanácti výhrami v singlu.

Za rozhodnutí stavu 3:0 se hrála ještě čtyřhra. Naše dvojice Andrea Hlaváčková a Lucie Hradecká se již nedokázala úplně soustředit a podlehl Němkám Julii Görgesové a Sabine Lisické 4:6 a 3:6. Pak už vypukl slavnostní ceremoniál a český tým převzal trofej po roce nazpět. Cesta domů byla opět ve znamení oslav našich „zlatých“ děvčat.



*Radek jako číšník nám roznáší pivo*



*Tak tohle jsme vyhráli v Davis cupu...*



*...a takhle fandí prostějovští fans*

Vážení přátelé, kolegové a kolegyně,

5. leden byl můj poslední pracovní den ještě jako zaměstnanec OSŽ, byť na částečný úvazek. Je to tedy vhodná příležitost, abych se oficiálně rozloučil se všemi, které jsem zde potkával a s mnohými z vás spolupracoval. Chci proto všem poděkovat, že jsem spolu s vámi mohl prožít mnoho hezkých věcí a snad i trochu, často ve spolupráci s vámi, podle svých možností a schopností přispět k činnosti a propagaci OSŽ. Myslím, že se i po novém roce budeme občas potkávat, a proto se neloučím definitivně. Jen jsem považoval za nutné uzavřít jednu životní etapu. Přeji všem, komu jsem ještě nepřál osobně, především hodně spokojenosti, zdraví a pohody ve vaší práci!

S díky za přátelství a v úctě!

Miroslav Gloss

### Toulky...

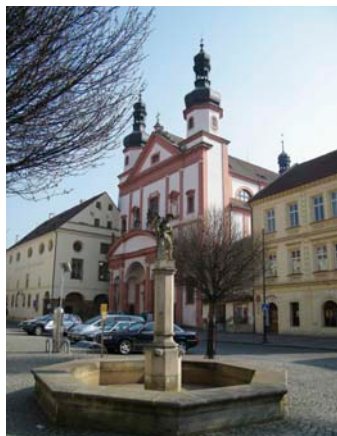
Přestože průmyslový sever Čech byl poznamenán těžbou uhlí, chemickým průmyslem, výstavbou elektráren, bouráním historického centra jako tomu bylo v Mostě, je tady stále řada měst, která si zachovala cenné historické centrum a stojí za to je vidět. K těm, která můžete navštívit i v zimě, patří Kadaň, Žatec, ale i Chomutov. Historické centrum Chomutova bylo v roce 1992 vyhlášeno městskou památkovou zónou. Jádrem města si zachovalo stře-

dověký půdorys. Střed města tvoří měšťanské domy s podloubím, zaujme vás městská věž, která je součástí kostela Nanebevzetí Panny Marie. Cennou památkou je ranně gotický Kostel svaté Kateřiny. Ten je nejceněnější historickou památkou ve městě a jedním z nejstarších raně gotických kostelů v Evropě. Na druhé straně náměstí je rozsáhlý bývalý jezuitský areál. Po zrušení řádu v roce 1773 byla kolej přestavěna na kasárna, kde vojáci sídlili až do roku 1968. Jezuitský areál se v současnos-

ti skládá z Kostela svatého Ignáce, Městské galerie Špejchar, arkádového nádvoří, Střediska knihovnických a kulturních služeb a Oblastního muzea. Přehlédnout na náměstí nemůžete barokní sloup Nejsvětější trojice z křídového pískovce, který je někdy mylně označován za sloup morový. Navštívit můžete i reprezentativní budovu divadla s nádherným parkem, postavenou v roce 1905 v neorenesančním slohu a řadu galerií přímo v centru města.



Kostel Nanebevzetí Panny Marie s městskou věží



Kostel Sv. Ignáce



Městské divadlo



Část městských domů



Starou část města odděluje potok od nové výstavby. Okolí potoka a přechodový mostek jsou vyzdobeny zajímavými sochami



Socha před Kostelem Sv. Ignáce



Část bývalého jezuitského areálu



Mírové náměstí s Kostelem Sv. Ignáce

## Vaříme s kuchařským mistrem Antonínem Svobodou

Tentokrát už opouštíme řady amatérských kuchtíků a kuchtíček, i když jejich recepty byly báječné – a jejich pojmenování je tak myšleno s roztomilou nadsázkou a nikoliv urážlivě – a dáváme slovo profesionálovi na slovo vzatému. Opravdu se nám podařilo ulovit vzácnou (či zlatou) ryбку. Naším průvodcem kulinářským uměním je Antonín Svoboda, který v současné době vaří v obědové restauraci Buřeška v brněnském sídle OHL ŽS.

### TILÁPIE

**s bramborovocuketovým salátem  
a citronovým pyrém**

### POTŘEBNÉ SUROVINY:

Cuketa, brambory, citrony, olivový olej, cukr moučku, čerstvá bazalka, sůl, pepř, česnek, kopr, limetka

### POSTUP PŘÍPRAVY:

Uvaříme brambory ve slupce, necháme vychladnout, oloupeme a nakrájíme je na plátky asi jeden centimetr široké.

Cuketu opereme, nakrájíme na centimetrová půlkolečka, oloupeme citrony, osolíme, pokapeme olivovým olejem, zabalíme do alobalu a dáme péct do trouby asi tak na 15 minut při teplotě 180 °C. Citrony vyjmeme z alobalu, dáme do mixéru, přidáme olivový olej, cukr moučku, čerstvou bazalku a rozmixujeme. Potom směs přecedíme přes sítko.

Tilápii lehce osolíme a opepříme a osmažíme. Na druhé pánvi připravíme bramborové plátky s cuketou. Opékáme je také na olivovém oleji do zlatova. Těsně před opečením přidáme čerstvou bazalku, plátky



česneku a osolíme a podáváme na talíř. Nahoru položíme Tilápii, přidáme citronové pyrém a ozdobíme čerstvým koprem a pokapeme limetkou.

## Vyfotťte se s celebritou!!!

Potkali jste významnou osobnost a požádali ji o společnou fotografii? Pak neváhejte a pochlubte se s ní v našem magazínu.



Na snímku vlevo finalista soutěže Česko Slovensko má talent zpěvák Pavel Callta (druhý zleva) v objetí svých obdivovatelů Jakuba Zájedy, Štěpána Hanáka a Dany Barvíkové. Na druhém snímku ve společnosti herce, baviče a hudebníka Josefa Aloise Náhlavského při vystoupení v Luhačovicích Oldřich Sobol a na posledním snímku společně svírají fenomenální trofej – slavný Davis Cup – tenisový šampion Radek Štěpánek a jeho fanoušek Oldřich Lošťák



### Názor k zamyšlení?

Můj vztah ke sportu není nijak valný! Proč? Jsem snad líná, nebo mi to nejde? Myslím, že asi obojí. Osobně mám totiž na sport dva úhly pohledu.

Tím prvním je sport ve světle fyzické námahy, a tu moc nemusím. Nejsem zrovna typ člověka, co si jde raději zaběhat či se projet na kole, než aby se zahrabal do příkrývek s šálkem kávy a dobrou knihu. Čím to je, uvažuji. Je to osobnost, kterou jsem si vypěstovala? Nebo jsou na vině geny? Pravděpodobně od obojího trochu. Ale stále si nedokážu odpovědět na otázku, proč se raději poflakuji, než abych udělala něco pro své zdraví a zaspotovala si.

## Můj vztah ke sportu

Vezmu-li sport jako něco nenáročného, pak je to sport v televizi. Ani u ní však nemohu říci, že by mě nějak příliš bavil. Vždyť co je zábavného například na tom, že pár chlapíků bezdůvodně běhá za míčem? Jaký to má vlastně smysl?

Myslím, že pokud někdo nemá k určitému sportu opravdové pouto – jako já – nemá cenu předstírat, že ho zajímá. Sama si taky občas zahráji nějakou míčovou hru, proč ne, ale dá se to bezduché kopání do míče, kterému nerozumím, považovat za sport? Jestli ano, pak sportuji i já. Ale pokud ne, pak je pro mě sport absolutní prohrou.

**Jolana Hanáková**

### Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Stanislav Knejp – ČSKD Intrans

František Záděra – OHL ŽS EES

Hana Podnecká – AŽD MZ Kolín

Monika Sobolíková – OHL ŽS

Vendula Cermanová – AŽD DTI

Hana Lejsková – ŽOS Nymburk

Lubomír Kučera – ŽPSV OHL

Marie Zahradníčková – Skanska

Jana Mücková – DZ Přerov